

TEHNICI DE PICTURĂ LA CLASELE PRIMARE

Prof. înv. primar Pițov Andreea Delia
Școala gimnazială Nr 27 Timișoara

Stimularea creativității copilului este o prioritate în educația formală. Pentru aceasta, elevul are nevoie de cunoștințe, priceperi și deprinderi de redare plastică a ideii pe care a ales-o sau a temeii pe care a dat-o dascălul. Imaginația creatoare trebuie stimulată prin materiale diverse, de calitate, dar și prin tehnici și procedee plastice. Iată în continuare câteva dintre cele mai atractive.

1. Tehnica picturii cu ceară

Cu resturi de lumânări se desenează modelul dorit pe o foaie albă. Apoi se aplică uniform acuarela bine diluată pe întreaga suprafață, folosind o dischetă demachiantă sau o pensulă groasă. După ce s-a uscat bine, se poate completa lucrarea cu alte elemente, tot cu ceară, apoi alt strat uniform de acuarelă de altă culoare mai intensă.

2. Tehnica picturii cu ața

Se pregătește foaia de desen, prin îndoirea pe lățime. O sfoară mai groasă, care absoarbe culoare se moaie în culoarea dorită (acuarelă sau tempera diluată). Se așează apoi pe linia mediană a foii, astfel încât să iasă capetele sforii în afară. Cu palma se presează cele două jumătăți ale foii, iar cu cealaltă mână se trage sfoara spre în afară, când de la un capăt, când de la altul. Se repetă procedura cu alte sfori, în alte culori. Se obțin forme spontane deosebite, cărora elevii le pot căuta semnificații.

3. Tehnica picturii / desenului cu puncte – pointilism

Pointilismul este tehnica folosită în pictură, dar și în desen, care prevede alăturarea unor puncte de mici dimensiuni, pe care ochiul spectatorului este în măsură să le reunească singur, privind tabloul de la distanța potrivită. Pictorul Georges Seurat a propus stilul pointilist, care abordează în manieră științifică problema percepției. La școlari se poate realiza folosind o imagine cu forme clare, ușor de perceput, peste care elevii să aștearnă o foaie subțire, ușor transparentă, gen foaie de copt. Zonele care au culori închise vor fi umplute cu puncte foarte dese, zonele mai deschise cu puncte mai rare. Densitatea este dată de culorile imaginii. După îndepărtarea imaginii-bază, pe foaia cu puncte vor apărea aceleași forme, redată prin puncte.

4. Tehnica picturii cu paiul

Este una dintre cele mai atractive tehnici, foarte agreate de cei mici. Se realizează cu tempera diluată în vase mici. Un pai se introduce în vas, în culoarea dorită, iar celălalt capăt este acoperit cu degetul. Astfel, pe pai rămâne o cantitate de culoare. Pe suportul de hârtie, de dă drumul la culoare, iar apoi se suflă ușor prin pai, pentru a împrăști culoarea în direcția dorită. Se schimbă culorile, se procedează la fel. Se obțin tot forme spontane, elevii fiind atrași în discuții legate de semnificații. Lucrarea poate fi completată și cu alte elemente.

5. Pictura cu țesături

Pictura cu țesături sau imprimeul este un procedeu care place foarte mult elevilor. Materialele folosite sunt bucăți de pânză, materiale cu găuri mai mari sau mai mici, materiale tip plasă, tempera sau acuarelă. Bucățile de material sunt muiate în culoarea sau culorile dorite și

presate pe foaia de lucru. Se pot suprapune modelele și astfel se obțin lucrări interesante, în care se pot urmări și combinațiile de culori, nu doar formele care apar.

6. Tehnica picturii pe sport umed

Această tehnică a fluidizării se realizează prin umezirea întregii foi de desen până la băltirea apei, după care se stropește sau se pictează cu acuarelă din abundență. Culorile fug, se întrepătrund, rezultatul fiind o pictură întâmplătoare, dar spectaculoasă.

7. Îndoirea și presarea foi

Prin acest procedeu se obțin forme spontane, care sugerează elevilor asemănări cu imaginea sau umbra unor obiecte, ființe reale. Este de două feluri:

- a. Simetrică – se așterne pe o foaie albă, două sau mai multe pete de acuarelă, care urmează a fi întinse prin îndoirea hârtiei la mijloc și presarea ei peste grupările de pete.
- b. Asimetrică – se pune pe o hârtie albă un strat în mai multe pete de culoare, în așa fel încât grosimea stratului să nu fie pe toată întinderea lui la fel. Se aplică peste aceasta o altă hârtie, care la rândul ei se presează moderat în sensuri diferite sau nu. Foile desprinse apoi una de alta oferă două forme accidentale care pot fi transformate în compoziții.

Dactilopictura, ștampilarea / amprentare (cu gumă de șters, din plută sau din cartofi, hârtia mototolită), pictura cu palma, pictura pe sticlă sunt alte tehnici care trebuie amintite și care pot fi folosite cu mult succes la școlarii mici.

O parte dintre aceste tehnici și procedee sunt mai ușor de realizat în perechi, acest lucru ajutând și la dezvoltarea unor abilități de colaborare și susținere reciprocă în echipa de lucru.

Fără intenția de a mă îndepărta prea mult de latura metodică a referatului, aș dori să amintesc și de un exercițiu distractiv – ”Desenul / Pictura grupului”. Materialele folosite sunt acuarele sau creioane colorate, cretă și hârtii albe mari, în funcție de numărul de grupuri formate. Fiecare copil dintr-un grup își alege un loc pe coală, la fel de mare ca al celorlalți. Li se spune elevilor că pot desena ce doresc, doar în spațiul ales, în culorile dorite. După ce fiecare copil și-a terminat desenul/pictura, vor povesti, pe rând, ce au redat. Ceilalți îl ascultă pe cel care prezintă și îl ajută la nevoie. La final, toți elevii din grup vor da un nume acelei lucrări.

Acest tip de exercițiu ajută la dezvoltarea comunicării în grup, respectarea cerințelor, nevoilor, opiniilor membrilor grupului, creșterea toleranței la frustrări și creșterea autocontrolului, dezvoltarea creativității și a spontaneității.

Limbajul artei este o verigă importantă în educația artistică a copiilor. Prin stăpânirea tehnicilor de pictură, a procedeelelor de îmbinare a culorilor, copilul va învăța să-și exprime ideile și sentimentele în mod artistic, va învăța astfel să comunice.

Bibliografie

1. *Strategii interactive, centrate pe elev* - Colpoș Mirela, Pandelaș Carmen
2. *Tehnici creative – ghid de bune practici* - Daniela Maria Gheorghe, Bruno Mastan, Vanemonde, 2005
3. *501 activități pentru copii* - Di Hodges